

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/443/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713213959
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7713213959.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom v Bratislave, Olejkárska 1, IČO: 00 492 736, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom so sídlom v Bratislave, Námestie M. Benku 9-C1, proti žalovanému A. R., naposledy bytom Č. XXX, toho času na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníkom Ľ. I., zamestnankyňou Okresného súdu Michalovce, o zaplatenie 50,70 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 26. februára 2014, č.k. 6C 259/2013-25, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo dňa 26.2.2014, č.k. 6C 259/2013-25 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,70 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania na účet právneho zástupcu žalobcu (JUDr. Vladimíra Kána - poznámka odvolacieho súdu) sumu 16,50 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Uvedeným rozsudkom rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia 50,70 € titulom cestovného a úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom, kontrolnému pracovníkovi žalobcu.

Súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že úspešnému žalobcovi priznal trovy konania vo výške (zaplateného súdneho poplatku za návrh) 16,50 €. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 MCdo 21/2009 dospel (súd) k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní úspech) vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku vo výške 16,50 €. Súd náhradu trov konania spojených so zastupovaním advokátom žalobcovi nepriznal, lebo sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Poznamenal, že okresný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu trov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré spolu síce úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Súd náhradu trov spojených so zastúpením žalobcu advokátom považoval za neúčelné, lebo jednalo sa o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke. Uplatňovanie týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, čísla vyúčtovacích faktúr a žalovaná suma. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí (kde súd nemá poznatok, aby takáto žaloba bola niekedy zamietnutá). Žalobca a právny zástupca sa pojednávania nezúčastňujú ak je nariadené a vychádzajú z

toho, že súd na základe predložených písomných podkladov rozhodne v prospech žalobcu. K rovnakému záveru, k akému dospel súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., dospel súd aj za použitia § 150 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého, ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania, ale vôbec aj vznik trov konania, ktorý vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Súd poukázal na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky, za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Proti výroku rozsudku o trovách konania podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť napadnutý výrok a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi súdny poplatok vo výške 16,50 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 87,88 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ako odvolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci, lebo súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. Je nepochybné, že predmetnú vec je možné považovať za drobný spor podľa § 200ea O.s.p. Neprimeranosť trov konania v takýchto sporoch voči pohľadávke je však potrebné v jednotlivých prípadoch posudzovať individuálne. Poukázal aj na doterajšiu súdnu prax (rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 7 Co 32/2009 a sp.zn. 7 Co 64/2009), v zmysle ktorej nemožno priznať, resp. znížiť trovy konania len preto, že ide o drobný spor, a len s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. Namietal aj nesprávne použitie § 150 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že zákon nedefinuje pojem „neprimerané“ a ani súdna prax nevygenerovala rozsah neprimeranosti, avšak tento nedostatok, nemožno ospravedlniť tým, že súd v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlí, akými úvahami sa riadil pri použití označeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Vyslovil názor, že toto ustanovenie je potrebné vykladať v súlade s dôvodovou správou k zák. č. 384/2008 Z.z., ktorým bol s účinnosťou od 15.10.2008 zmenený a doplnený Občiansky súdny poriadok. V zmysle dôvodovej správy môže súd pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané. V týchto konaniach najmä trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu, ako samotná pohľadávka. Vyčítal súdu, že v odôvodnení rozsudku nedostatočne odôvodnil zníženie trov konania, a to i tým, že trovy konania sú voči pohľadávke neprimerané, pričom sa nezaoberal výškou vzájomného pomeru výšky trov konania, trov právneho zastúpenia a istiny. Podľa názoru žalobcu, niekoľkonásobne vyššiu sumu je potrebné chápať minimálne dvojnásobne vyššiu sumu ako samotná istina, čo v tejto prejednávanej veci nie je. Nakoľko uplatňované trovy konania neprekračujú niekoľkonásobne sumu istiny, a okrem súdneho poplatku predstavujú odmenu za právnu službu za minimálny počet úkonov, za ktoré je stanovená minimálna sadzba, okresný súd nesprávne v rozhodnutí aplikoval ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. Uviedol, že okresný súd mal o trovách konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznať žalobcovi ako úspešnému účastníkovi náhradu všetkých účelne uplatnených trov konania. Poukázal aj na tú skutočnosť, že zaplatenie súdneho poplatku je obligatórnou povinnosťou žalobcu, a preto nemožno znížovať trovy právneho zastúpenia bez prihliadnutia na výšku súdneho poplatku. Samotné úkony právnych služieb a postup advokáta pri prevzatí právneho zastúpenia, odoslania výzvy na zaplatenie pred podaním návrhu na začatie konania, príprave návrhu na začatie konania a podaní návrhu na príslušnom súde je náročný a zložitý proces, ktorý si vyžaduje primeranú časovú náročnosť, ktorú je advokát povinný venovať kontrole správnosti a úplnosti podania, ako aj dôkazných prostriedkov predkladaných spolu s návrhom na začatie konania.

Žalovaný a opatrovníčka žalovaného zostali v odvolacom konaní nečinní.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas žalobca (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním (§ 201 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania na účet právneho zástupcu v sume 16,50 € je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v podrobnostiach odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K dôvodom, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a s prihliadnutím na dôvody odvolania považuje odvolací súd za potrebné uviesť toto :

Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až § 150 O.s.p. ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O.s.p. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení je treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach), alebo zrejma snaha zvýšiť náklady konania protistrane (viď Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25.3.2014 sp.zn. I. ÚS 3819/2013).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.3.2014, sp.zn. 6 MCdo 5/2013, v ktorom bol zaujatý názor, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej-ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutné (účelné), vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Opätovné zastupovanie žalobcu tým istým advokátom nezodpovedá účelu, ktorý procesné právo v tomto inštitúte sleduje, lebo žalobca sa tým snaží získať výhodu, ktoré procesné právo nepredpokladá. Takéto počínanie možno podriaďiť pod kategóriu zneužitia procesného práva. Vzhľadom k tomu, že žalobca sa usiluje o dosiahnutie bezdôvodného zisku prostredníctvom náhrady trov konania spojených so zastupovaním advokátom, je možno takéto konanie charakterizovať (dokonca) ako šikanózne, lebo je vedené priamym úmyslom spôsobiť žalovanému ujmu v podobe čiastky (sumy), ktorú by musel zaplatiť na náhrade trov konania, spojených so zastupovaním advokátom.

Ohľadom záveru, že účelom zastupovania v danej veci nebolo poskytovanie právnej pomoci, považuje odvolací súd okrem skutočností uvádzaných okresným súdom v odôvodnení svojho rozhodnutia, t.j. skutkovú a právnu jednoduchosť veci, jej administratívnu povahu, obvyklý priebeh konania daného typu, poukázať aj na „typovosť“ návrhu, ktorá vyplýva zo samotného textu návrhu (aj v ďalších veciach), v ktorých sa menia jedine identifikačné znaky žalovaného, označenie dátumu a linky MHD (na ktorej sa žalovaný nepreukázal platným cestovným lístkom). Na uvedenom závere nič nemení ani naskenovaná kópia pokusu o zmier - výzva na zaplatenie pohľadávky.

Odvolaciemu súdu sa žiada poznamenať, že týmto rozhodnutím súdy nepodporujú porušovanie práv v bagateľných veciach bez akýchkoľvek citeľnejších následkov. V tomto smere odvolací súd poukazuje

na to, že právo na spravodlivý proces musí byť zaručené všetkým účastníkom konania. Ani procesnej strane, ktorá je z hľadiska hmotnoprávneho v práve, nemožno tolerovať, ak zneužíva svoje procesné právo na ujmu protistrany.

Odvolačný súd pripomína, že žalovaný, ktorý nesplnil svoju povinnosť preukázať sa platným cestovným lístkom (dokladom) v hodnote 0,70 €, bolo sankcionovaný sumou 50 € (prirážkou k cestovnému).

Protiprávne konanie žalovaného spočívajúce v nesplnení povinnosti v hodnote 0,70 € bolo teda sankcionované zákonom predvídanou a prepravným poriadkom - tarifou - konkretizovanou sankciou v podobe prirážky k cestovnému, a to vo výške, ktorá mnohonásobne prevyšuje sumu, ktorú žalovaný nezaplatil na cestovnom.

S ohľadom na generálnu a špeciálnu prevenciu (však) možno i túto čiastku považovať ešte za primeranú.

Odvolačiemu súdu sa žiada povedať, že náhrada trov konania, o ktorej súd rozhoduje podľa § 142 ods. 1 O.s.p., ako aj podľa § 150 ods. 2 O.s.p., nemá smerovať k ďalšiemu „potrestaniu“ neúspešného účastníka, ale jedine k tomu, aby strana (účastník), ktorá bola úspešná v konaní, mala kompenzované náklady, ktoré boli potrebné k účelnému uplatneniu (alebo bráneniu) práva.

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa (s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje), odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

Výrok o náhrade trov odvolacieho konania sa zakladá na ustanovení § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, a tak nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd rozhodol tak, že nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.